

Fall-Back Flex: de nieuwe voorwaarde in je netstudie

Hoe het Octave EMS die voorwaarde automatisch invult, zodat je vandaag al kan aansluiten op het distributienet of je bestaande aansluiting kan verzwaren.

Pieter Bolckmans

Head of BESS, Octave.energy

White Paper · 11 september 2026

Inhoud

1.1	Waarom duikt Fall-Back Flex plots op als voorwaarde?	3
1.2	Wat is Fall-Back Flex precies?	5
1.3	Het traject in zes stappen	7
1.4	Hoe werken de bieding en het biedformulier?	8
1.5	Wat gebeurt er technisch bij een activatie?	9
1.6	Hoe het Octave EMS Fall-Back Flex faciliteert	11
1.7	Waarom Octave het verschil maakt	14
1.8	Conclusie: van hindernis naar een flexibele aansluiting zonder impact	14

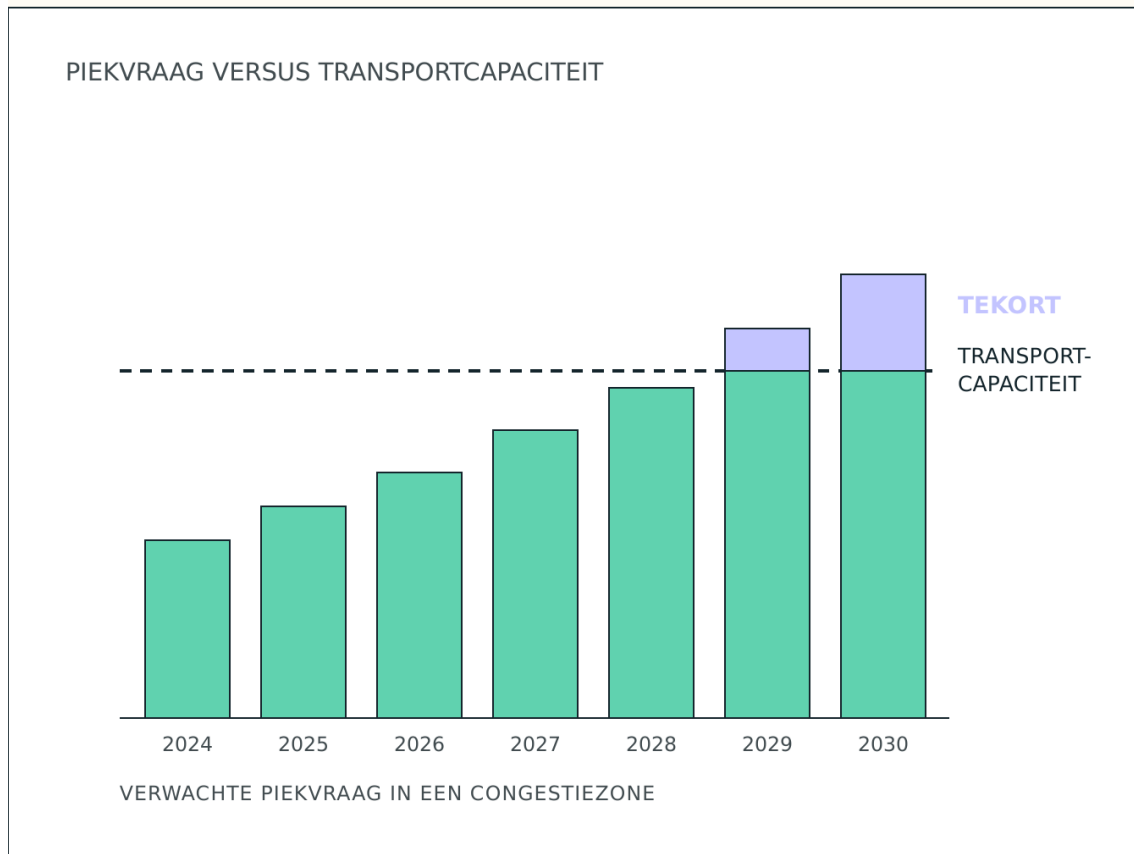
Vraag je vandaag bij Fluvius een nieuwe aansluiting, een verzwaring of een batterijproject aan in een zone met verwachte netcongestie? Dan is de kans groot dat je offerte een extra voorwaarde bevat: **Fall-Back Flex**. Wat houdt dat precies in, hoe werken de bieding en het biedformulier, en hoe zorgt het Octave EMS ervoor dat je er in de praktijk amper iets van merkt? We zetten alles voor je op een rij.

DE KERN VAN HET VERHAAL

Er is geen tekort aan elektriciteit. **Er is een tekort aan capaciteit op het juiste moment, op de juiste plaats.**

1.1 Waarom duikt Fall-Back Flex plots op als voorwaarde?

De elektrificatie van mobiliteit, warmte en industrie gaat sneller dan het elektriciteitsnet kan volgen. Fluvius kijkt bij elke netstudie niet alleen naar de belasting van vandaag, maar ook naar wat er de komende jaren op het net bijkomt. In steeds meer regio's in Vlaanderen, maar ook in Wallonië, is de conclusie dezelfde: op piekmomenten dreigt er onvoldoende transportcapaciteit. Netcongestie dus. Er is geen tekort aan elektriciteit, wel aan capaciteit om ze op het juiste moment naar de juiste plaats te brengen.

FIGUUR 1 – VERWACHTE PIEKVRAAG VERSUS TRANSPORTCAPACITEIT IN EEN CONGESTIEZONE

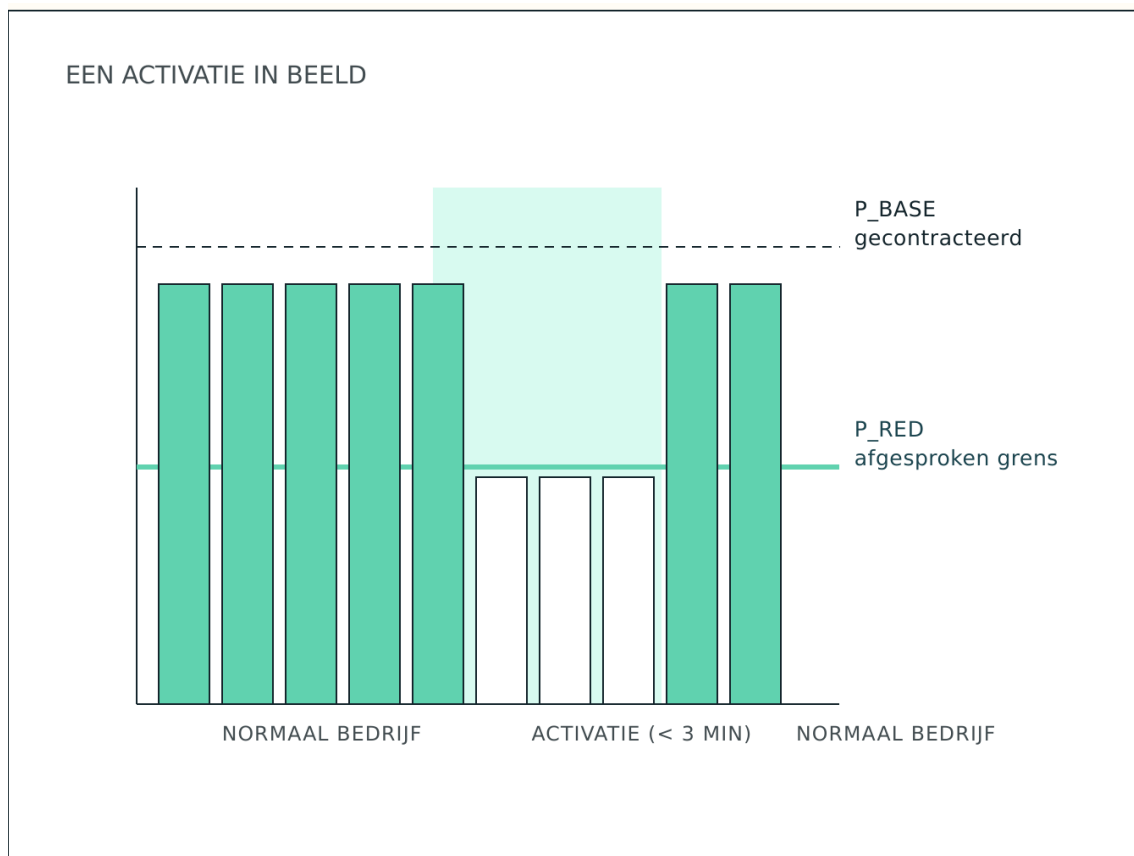
In andere Europese landen betekent dat: wachten op netversterking, soms jarenlang. Sinds de lancering van Fall-Back Flex kan Fluvius bedrijven in die zones waar congestie aanwezig is of verwacht wordt tóch aansluiten of bijkomend vermogen leveren. En sinds de Vlaamse Nutsregulator (VNR) in april 2026 de voorwaarden versoepelde en de strikte koppeling aan een concreet gepland netinvesteringsproject verviel, wordt de formule op veel grotere schaal ingezet. Honderden wachtende dossiers voor hoge en zeer hoge vermogens, waaronder een grote groep industriële batterijprojecten, komen daardoor in beweging.

Het resultaat: wie vandaag een netstudie ontvangt voor een aansluiting vanaf circa 100 kVA in een congestiegevoelige zone, krijgt in **veel gevallen automatisch een voorstel mét Fall-Back Flex-voorwaarden**.

Weigeren kan, maar dan schuift je aansluiting mogelijk op tot de nodige netinvesteringen zijn uitgevoerd. In de praktijk is **Fall-Back Flex dus vaak dé sleutel om nu al aan te kunnen sluiten op het net of een verzwaaring van je aansluiting te kunnen krijgen**.

1.2 Wat is Fall-Back Flex precies?

Fall-Back Flex is een **tijdelijke aansluitingsformule**. Je krijgt als bedrijf het volledige aangevraagde vermogen ter beschikking en in normale omstandigheden merk je geen verschil. Alleen wanneer de veiligheid van het lokale distributienet in het gedrang komt, stuurt Fluvius een **realtime regelsignaal (setpoint)** waarmee je afname of injectie tijdelijk begrensd wordt. Die begrenzing gaat nooit verder dan een vooraf overeengekomen vermogensgrens, de zogenaamde **P_red**. Zodra het net weer in een veilige toestand is, heft Fluvius de beperking op met een nieuw signaal.

FIGUUR 2 – EEN ACTIVATIE IN BEELD: TERUG NAAR P_RED, DAARNA WEER NORMAAL BEDRIJF

Enkele kernpunten om te onthouden zijn:

- **Tijdelijk karakter.** De overeenkomst vervalt zodra de netinvestering het lokale risico wegwerkt, of zodra het Vlaamse kader voor flexibele aansluitovereenkomsten (FAO) klaar is. In het laatste geval wordt je Fall-Back Flex-contract automatisch omgezet naar zo'n FAO.
- **24/7 mogelijk, maar zeldzaam.** Modulatiesignalen kunnen op elk moment gestuurd worden, maar zijn bedoeld voor echte piekmomenten. Daarnaast voert Fluvius maximaal één onaangekondigde reductietest per jaar uit (bij correcte werking maximaal 30 minuten).
- **Jij kiest hoe je afregelt.** Een verbruiksproces binnen je bedrijf bijstellen of verschuiven in de tijd, het vermogen van een koelinstallatie tijdelijk reduceren, **het vermogen van je laadpalen tijdelijk**

reduceren of een batterij (BESS) inzetten zodat je bedrijf gewoon ongestoord verder kan werken: de invulling is bedrijfsspecifiek.

- **Vergoeding zonder activatievergoeding.** Je ontvangt een all-in reservatievergoeding voor het ter beschikking stellen van het flexibel vermogen over de hele dienstverleningsperiode, ongeacht hoe vaak er effectief wordt afgeregeld. Je krijgt dus ook een vergoeding wanneer er nooit een activatie van je flexibel vermogen gevraagd werd.

1.3 Het traject in zes stappen

FIGUUR 3 – VAN NETSTUDIE TOT EEN AANSLUITING DIE LIVE GAAT. STAP 5 EN 6 ZIJN HET DEEL WAAR DE INSTALLATEUR EN HET OCTAVE EMS SAMENKOMEN.

- 1. Aanvraag en netstudie.** Je vraagt een netstudie aan voor een nieuwe aansluiting, een verzwaring van je aansluiting of de installatie van een batterij waarbij je vraagt het bestaande aansluitvermogen te verhogen. Stelt de studiedienst van Fluvius verwachte congestie vast in jouw zone, dan bevat je offerte automatisch Fall-Back Flex-voorwaarden.
- 2. Offerte en studiedocument.** Je krijgt juridische en technische duidelijkheid: de uitgevoerde netstudie, de voorwaarden waaronder aansluiten kan en de periode waarin Fall-Back Flex geldt.
- 3. Productfiche en zonefiche.** De productfiche beschrijft hoe het flexibiliteitsproduct contractueel en technisch werkt. De zonefiche beschrijft waar de beperking op het net zit, het van jou gevraagde flexibel vermogen (MVA), het indicatieve afregelvolumen (MVAh) en de dienstverleningsperiode.
- 4. Biedformulier en akkoord van je evenwichtsverantwoordelijke (BRP).** Via het biedformulier bevestig je formeel je engagement tot afregelen (zie hieronder). Omdat het aansturen van je installaties het netevenwicht beïnvloedt, maak je daarnaast afspraken met je BRP over de financiële verantwoordelijkheid bij activaties.
- 5. Aansluitcontract, Netflex-kast, Octave EMS-controller en indienstname.** Na ontvangst van het ondertekende biedformulier, de ondertekende offerte en het BRP-akkoord bezorgt Fluvius het aansluitcontract. Fluvius levert een Netflex-kast (telecontrolekast), jouw installateur plaatst ze in de klantencabine en verbindt ze met het **Octave EMS**. Op het flexibele deel van de installatie komt bovendien een instelbaar onderspanningsrelais. Na een geslaagde indienstnametest gaat je aansluiting live.
- 6. Oplevering API-test met Fluvius.** De oplevering van de API kan pas starten nadat een Netflex-kast met telecontrolefunctionaliteiten succesvol in dienst is genomen — de zogenaamde ‘groene oplevering’. Die oplevering kent drie stappen: het aanvragen van een digitaal certificaat (reken op één maand), aanloggen in de testomgeving en daar een testscenario succesvol doorlopen, en ten slotte aanloggen in de live-omgeving met een geslaagde livetest.

1.4 Hoe werken de bieding en het biedformulier?

Om binnen het bestaande regulerend kader te passen, verloopt Fall-Back Flex formeel via een **marktprocedure** (een overheidsopdracht van beperkte waarde). Dat klinkt zwaar, maar Fluvius neemt de administratieve stappen grotendeels op zich en jij bevestigt vooral je engagement.

De marktvraag. Fluvius publiceert per congestiezone een zonefiche op zijn website, met onder meer het gevraagde flexibel vermogen (MW), een indicatieve schatting van de jaarlijkse afregelvolumes (MWh), de richting (afname of injectie), de biedingsperiode en de streefdatum van de geplande netinvestering die het probleem structureel oplost.

Het biedformulier. Je dient vóór de deadline per e-mail een ondertekend biedformulier in, met vier kerngegevens:

Veld	Betekenis
EAN	Het aansluitingspunt waarmee je biedt
P_base (MW)	Je gecontracteerd vermogen, inclusief alle vermogens die nog in aanvraag zijn
P_red (MW)	De vermogensgrens tot waar je bereid bent te zakken bij een activatie
$V = P_{base} - P_{red}$	Het afregelbaar vermogen dat je ter beschikking stelt, met daaraan gekoppeld je prijs P€ in €/MW

Belangrijke spelregels: je biedt met een **individueel aansluitingspunt**, het minimum per bod is **100 kW**, en de FSP (de Flexibility Service Provider) is per definitie de houder van het aansluitcontract. Er geldt een vereenvoudigde prequalificatie: je hoeft dus geen zware FSP-erkenningsprocedure te doorlopen. Met je bod verbind je je wel voor de **volledige dienstverleningsperiode**.

De selectie. Fluvius evalueert per kwartier, op basis van historische meterdata en de verwachte groei, welk deel van je aangeboden afregelvermogen effectief bijdraagt aan het reduceren van de systeempiek. Dat 'nuttige' deel (**V_nuttig**) bepaalt de herschaalde prijs per nuttige MW waarmee je bod gerangschikt wordt. Fluvius deelt die herschaalde prijs mee en je mag je bod op dat moment nog intrekken. De gunning gebeurt volgens het **pay-as-bid**-principe, met een niet-publiek prijsplafond. Bij opeenvolgende marktvragen in dezelfde zone geldt bij aansturing het LIFO-principe: de laatst gecontracteerde biedingen worden eerst aangestuurd. Met andere woorden: als je bieding geselecteerd wordt, krijg je de prijs van je eigen bod.

De vergoeding. Je ontvangt een reservatievergoeding voor het beschikbaar stellen van het nuttige afregelvermogen, uitbetaald na afloop van elk leveringsjaar. Er is geen aparte vergoeding per activatie, en de energie die je tijdens activaties niet afneemt of injecteert, verrekenst zich uiteraard ook in je energiefactuur en je onbalanspositie. Vandaar het belang van goede afspraken met je BRP.

1.5 Wat gebeurt er technisch bij een activatie?

De Netflex-kast staat permanent in verbinding met het SCADA-systeem van Fluvius. Aan jouw kant van de kast zit **het Octave EMS**: daar moet jouw installatie de setpoints ontvangen én realtime metingen van de flexibele assets terugsturen, via het **IEC 60870-5-104** protocol. De productfiche is er duidelijk over: de interactie moet **maximaal geautomatiseerd** verlopen, zonder manuele tussenkomst of vertraging.

Bij een activatie gelden strikte regels:

- **Binnen 3 minuten** na ontvangst van het signaal moet je vermogen onder het gevraagde setpoint zitten.
- Het setpoint is een **absolute bovengrens** die je gedurende de hele aanstuurperiode respecteert. Elk kwartier waarin je erboven gaat, telt als niet-geleverde dienst.
- Een modulatiebevel van Fluvius heeft **voorrang op elke andere sturing** van je installatie.
- Reageer je niet, onvolledig of te traag, dan kan Fluvius als back-up een **noodstopprocedure** starten: een tijdelijke ontkoppeling **van je volledige aansluitingspunt**. Bij herhaalde inbreuken kan de nettoegang zelfs geheel of gedeeltelijk ontzegd worden.

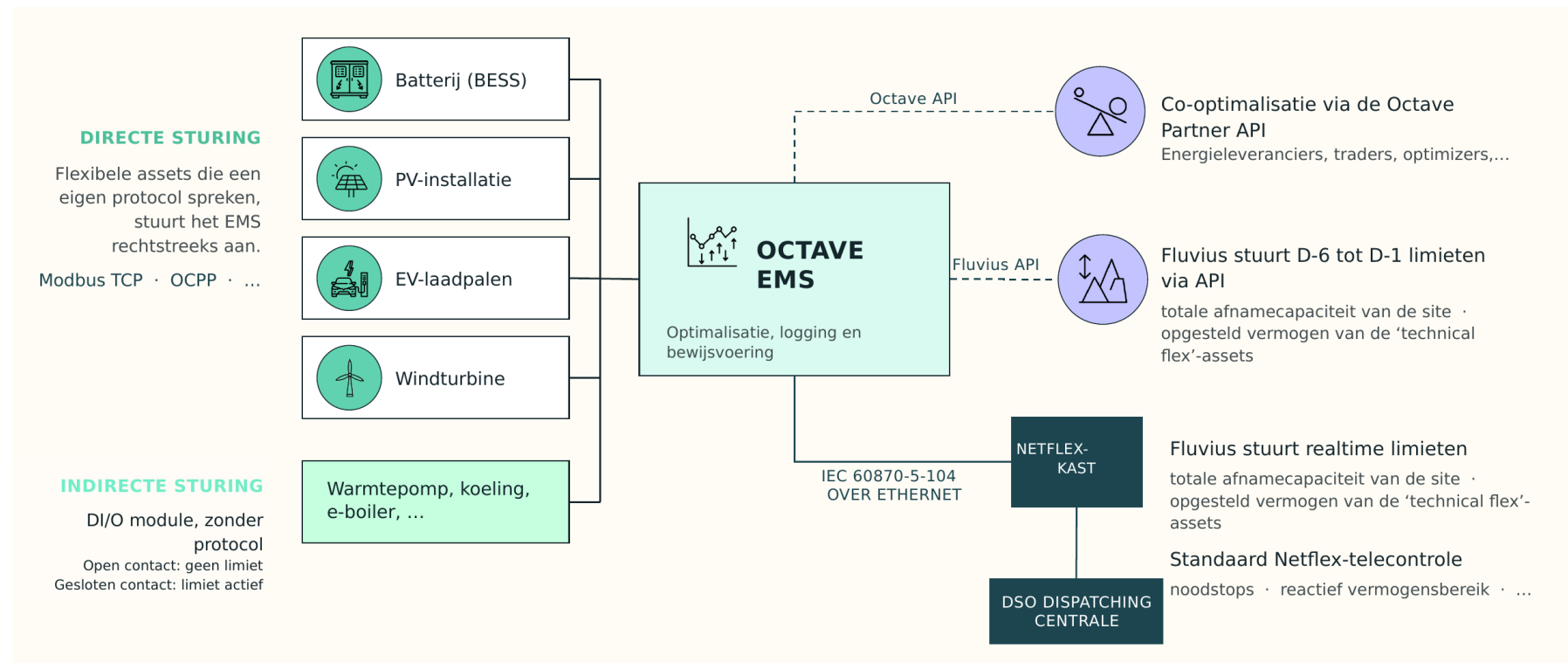
De lat ligt dus hoog: 24/7 paraat, drie minuten reactietijd, kwartier per kwartier gemonitord, met ontkoppeling als stok achter de deur. Dit manueel opvolgen is simpelweg geen optie. **Fall-Back Flex vraagt om een energiemanagementsysteem.**

WIST JE DAT

Het **Octave EMS** levert ondertussen al meer dan 5 jaar FCR-netdiensten (frequency containment reserve). Daar moeten we binnen de 30 seconden reageren — gevoelig sneller dan wat het Fluvius Fall-Back Flex-product vraagt.

1.6 Hoe het Octave EMS Fall-Back Flex faciliteert

Precies hier komt het Octave EMS in beeld. Dankzij de rechtstreekse API-integratie met Fluvius vertaalt het Octave EMS de verplichting uit je netstudie naar een volledig geautomatiseerd proces.

FIGUUR 4 – ZO WERKT DE STURING IN DE PRAKTIJK: ÉÉN SETPOINT VAN FLUVIUS, ÉÉN GECOÖRDINEERD ANTWOORD VAN DE HELE SITE

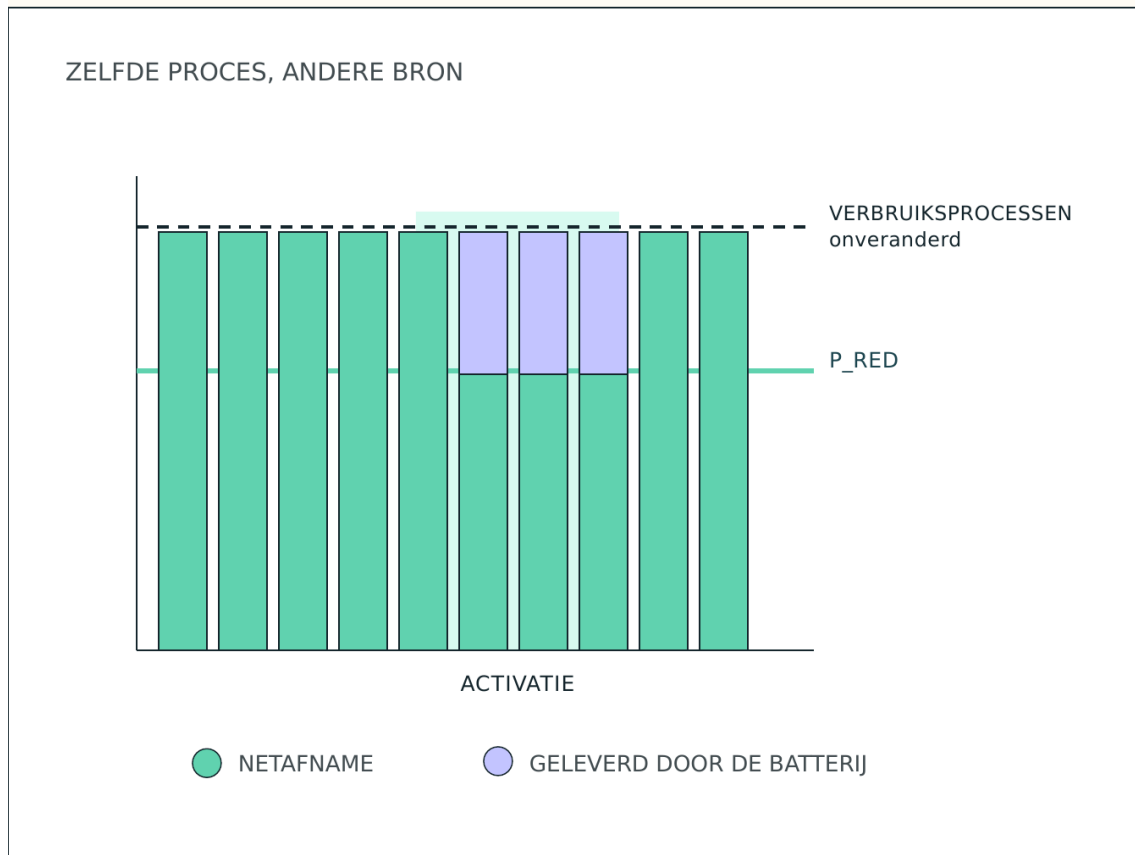
- 1. Naadloze API-integratie met Fluvius.** Het Octave EMS koppelt rechtstreeks met de klanteninterface van de Netflex-kast en communiceert zo machine-to-machine met het telecontrolesysteem van Fluvius. Setpoints komen automatisch binnen en worden zonder enige manuele tussenkomst uitgevoerd; tegelijk stuurt het EMS de vereiste realtime metingen van je flexibele assets automatisch terug. Dag en nacht, 365 dagen per jaar, exact zoals de productfiche het eist.
- 2. Gegarandeerde respons binnen de 3 minuten.** Zodra een setpoint binnenkomt, herrekent het Octave EMS onmiddellijk de sturing van álle op het EMS aangesloten assets en voert het de afregeling uit ruim binnen de opgelegde reactietijd. Het Fluvius-setpoint wordt daarbij behandeld als een dynamische extra limiet, bovenop de fysieke en contractuele netlimieten die het Octave EMS sowieso al continu bewaakt.

FIGUUR 5 – HET EMS BEWAAKT DRIE PLAFONDS TEGELIJK; HET LAAGSTE GELDT

- 3. De batterij als buffervat, het EMS als slimme thermostaat.** Het slimste antwoord op een activatie is vaak niet minder verbruiken, maar anders sourcen. Je wil te allen tijde vermijden dat bedrijfsprocessen uitgeschakeld moeten worden. De batterij zetten we in als een buffervat dat dit tijdelijke fenomeen opvangt. Tijdens een afregeling ontladt je Octave-batterij, zodat je netafname keurig onder **P_red** blijft terwijl je processen gewoon doordraaien. Wat voor het net een beperking is, merk jij nauwelijks op de werkvloer.

- Het Octave EMS werkt als een slimme thermostaat in het Fall-Back Flex-verhaal: meer dan 90% van het jaar zorgt het EMS voor jouw lokale sturing op day-ahead prijzen, onbalansprijzen, piekreductie en meer. Net zoals je voor ogen had. Maar op de momenten van Fall-Back Flex schakelen we snel van use case en bufferen we de batterij strategisch, om zo de periode van Fall-Back Flex moeiteloos door te komen.

FIGUUR 6 – ZELFDE PROCES, ANDERE BRON: DE BATTERIJ VULT AAN TOT ONDER P_RED

- 4. Slimme verdeling over al je assets.** Het Octave EMS verdeelt de inspanning intelligent: EV-laders worden gereduceerd in vermogen volgens jouw prioriteiten, je zonne-installatie blijft op maximaal vermogen produceren en de batterij staat paraat om bijkomend vermogen te leveren wanneer nodig. Eén setpoint van Fluvius, één gecoördineerd antwoord van de hele site.
- 5. Transparantie en bewijsvoering.** Elke activatie wordt gelogd en gevisualiseerd in het Octave-dashboard: wanneer kwam het signaal, welke actie voerde het Octave EMS uit, hoeveel energie leverde de batterij. Handig voor je interne rapportering, voor de verrekening met je BRP en als sluitend bewijs van correcte levering.
- 6. Waarde buiten de activiteiten.** Deelname aan Fall-Back Flex sluit andere toepassingen niet uit. Buiten de (zeldzame) aansturingsmomenten blijft je batterij gewoon de eerder gekozen EMS-applicaties uitvoeren die jij verwachtte: zelfverbruik optimaliseren, optimalisatie in functie van day-ahead prijzen, FCR of co-optimalisatie via onze Partner API met de optimizer van jouw keuze.

Zo wordt de batterij die je aansluiting mogelijk maakt, meteen ook een verdienmodel.

1.7 Waarom Octave het verschil maakt

Het EMS is meer dan een controller alleen. Het echte verschil zit in de partner erachter. Dit is waar Octave al meer dan 6 jaar het verschil maakt.

Batterij, EMS en opvolging uit één hand. Octave levert sinds 2020 zowel eigen industriële batterijsystemen als het EMS dat ze aanstuurt. Hardware, software en monitoring komen van **één partij die end-to-end verantwoordelijkheid neemt**. Komt er een signaal van Fluvius, dan is er geen discussie tussen leveranciers over wie wat doet.

Netlimieten zijn onze corebusiness. Het Octave EMS is van bij het begin gebouwd om sites flexibel te laten werken met beperkte netaansluitcapaciteit: fysieke limieten, contractuele limieten en nu ook dynamische Fluvius-setpoints. Die aanpak is bewezen op schaal, met meer dan **400 installaties aan flexibele assets achter de meter bij industriële en commerciële klanten**, uitgerold via een dicht netwerk van installatiepartners.

First-in-class uptime — exact wat Fall-Back Flex vereist. Wie niet of te traag reageert op een setpoint, riskeert een noodstop. Beschikbaarheid is bij Fall-Back Flex dus geen luxe, maar een bestaansvoorwaarde. Octave combineert betrouwbare hardware met software die zowel in de cloud als lokaal draait, continu bewaakt via Octave Battery Care. Het resultaat is duidelijk: het Octave EMS presteert structureel beter dan andere EMS-aanbieders.

Open in plaats van vendor lock-in. Het Octave EMS integreert energieleveranciers en optimizers, en biedt een open Partner API plus een lokale Modbus/SunSpec-interface. Jij kiest wie je batterij buiten de activiteiten laat renderen; het EMS garandeert dat de Fluvius-verplichting daarbij altijd absolute voorrang houdt.

1.8 Conclusie: van hindernis naar een flexibele aansluiting zonder impact

Fall-Back Flex is geen hindernis, maar de sleutel om vandaag al aan te sluiten in zones waar je anders jaren op netversterking zou moeten wachten. De voorwaarde is wel dat je installatie snel, betrouwbaar en volledig automatisch kan reageren op de signalen van Fluvius. Met het Octave EMS en een Octave-batterij als kant-en-klare oplossing wordt die verplichting een proces dat op de achtergrond draait, terwijl jouw bedrijf gewoon blijft groeien.

TOT SLOT**Heb je een offerte met Fall-Back Flex-voorwaarden ontvangen, of loopt er een netstudie voor jouw site?**

Contacteer ons, we bekijken samen hoe je aansluiting, batterij en EMS elkaar versterken.

Pieter Bolckmans

Head of BESS, Octave.energy

pieter.bolckmans@octave.energy